

VASIYETİN NE KADARI YERİNE GETİRİLİR?*

Sayın Süleyman Bey, yaklaşık 3 hafta önce babam vefat etti. 1 Babamın malının 3'te birini hayır için dağıtmam gerektiği söylendi. Miras paylaşımına malın 3'te 2'si giriyormuş. Dinimizde böyle bir farz var mı? Ayrıca Kur'ân-ı Kerîmde bu konuda âyet var mı? Varsa Hangi sure ve âyet olduğunu söylerseniz sevinirim. Bir de devirme veya devretme diye bir şey duydum ama ne olduğunu bilmiyorum. Bu konuda da bilgi vererseniz sevinirim.

2 Babamın sağken tutmadığı oruçları olabileceği için ve tutmadığı oruçlarının kefareti için 61 günlük kefaret parası vermem gerekiyormuş. Bu doğru mu?

3 Babam çocuklarının yaptığı her hayra ortak oluyormuş? Doğru mu?

Bir de bizim her yaptığımızdan babam haber alıyor mu? Biz onu göremesek de o bizi görüyor mu ve eve geliyor mu? Son olarak Babamın günahlarını göndereceğimiz sevaplarla yok edebilir miyiz?...

Cevap: 1) Size o bilgileri kim vermişse kasıtlı vermiş. Amacı sizin mirasınızın bir kısmını götürebilmek.

Bir insan ölünce eğer sağlığında malının bir kesimini falana veya filana, yahut falan veya filan kuruma verilmesini vasiyet etmiş ise önce bu vasiyyet yerine getirilir. Ancak yapılan vasiyyet, adamın bıraktığı malın üçte birini geçerse bunu varisler uygulamak zorunda değildir. Ancak mirasın 1/3 kadarı vasiyyete ayrılır. Bundan fazla olan vasiyyete uyma zorunluluğu yoktur.

Şimdi babanız sağlığında size "Malımın şu kadarını veya üçte birini şuraya verin" diye bir vasiyet yaptı mı? Anladığım kadarıyla böyle bir vasiyeti yokmuş babanızın. Öyle ise kalan malın tamamı varisler arasında paylaşılır. Ama varisler isterlerse mirastan bir miktarını alıp vefat eden için hayır olarak fakirlere verirler.

2) Kimse kimsenin yerine ne oruç tutabilir, ne de namaz kılabilir. Para ile ölünün oruç ve namazları affettirilemez. Bunlar uydurma şeylerdir. Hz. Peygamber'in getirdiği İslâm'da böyle uydurmalar yoktur. Kişi ölünce artık defteri kapatılır. Ardından keffaret falan olmaz. Keffareti adamın kendisi hayatında yapar. Oruç tutmamış ise tutar, namaz kılmamış ise kılar. Tevbe eder, Allah da dilerse affeder. Ama öldükten sonra kimse onun günahlarına, tutmadığı oruçlarına, kılmadığı namazlarına keffaret veremez. İşte hurafecilerin uydurduğu bu tür uygulamalar "Iskat" yahut devir adıyla dine sokuşturuldu. İşin ucunda o devri yapan adamların çıkarı yatmaktadır. Böyle şeylerden uzak durun. Ne kadar yapabiliyorsanız o kadar babanız için yoksullara sadaka verin, burs verin öğrencilere, yardım edin. Yol yaptırın, okul yaptırın, Ama öyle devir falan yok.

3) Ölen kişi, çocuklarının yaptığı hayırlardan güzel işlerden sevinç duyar. Çünkü çocukları, kişinin uzantısıdır. Onların güzel işleri, hayırları, bir bakıma kendi hayrı da sayılır. Zira kendisi o çocukları öyle hayırlı insanlar olarak yetiştirmiştir. Peygamberimiz buyurmuşlar:

"Kişi ölünce amelleri (yani yaptığı eylemleri) kesilir. Eylem defteri kapanır. Yalnız geriye kamuya yararlı sadaka (cami, okul, çeşme, yol, park gibi herkesin yararlanacağı işler), yararlı ilim (yazdığı yararlı kitaplar, yetiştirdiği öğrenciler), yahut kendisine dua eden iyi çocuk(lar) bırakmış olanın amel defteri kapanmaz, onun ruhuna sürekli sevap gider."

4) Göndereceğiniz sevaplarla babanızın günahlarını yok edip edemeyeceğinizi ben bilemem. Kimse de bilemez. Yaptığınız güzel işlerden ötürü babanız sevinir, sevap alır ama günahları tümünden kalkar mı? Meselâ haksız yere adam öldürmüş bir kişi, hayatında tevbe etmeden ölmüş ise ardından yapılan hayırlarla onun günahı affedilir mi? Bunu bilemem. Bildiğim kadarıyla kişi, âhirette kul hakkına yaptığı tecavüzlerin cezasını görür. Ama Allah dilerse affeder. Kimse burada kesin hüküm veremez.

***yazı arşivden alınmıştır**